

Kapás Sándor

Ez az első férjem, Kapás Sándor katonai egyenruhában Zentán, az 1940-es évek elején. [A képen látható Kapás Sándor nem a magyar királyi honvédség egyenruháját viseli, hiszen Zenta Trianont követően 1941-ig a Szerb--Horvát--Szlovén királysághoz, ill. Jugoszláviához tartozott. -- A szerk.]

Sándort 1940-ben besorozták. Amikor már egy éve távol volt, kaptam tőle egy lapot az aláírásával, ebből tudtam, hogy életben van. Közben a lányommal, Eszterrel Zentára költöztem, Sándor szüleihez. Aztán, amikor Sándor visszajött, Budapestre költöztünk, egy kis budai házba, Esztert

pedig Zentán hagytuk a nagyanyjával és a nagyapjával. Amikor Sándor hazajött Lübeckből, egy csomó embert hozott magával -- főleg magyarul beszélő vajdaságiakat. Ők mind segítettek neki, mert fogorvosként dolgozott ott. Úgy hozta ki őket, hogy azt mondta, mindenki magyar.

A budai ház anyám nagynénjéé, Klein Arankáé volt. Amikor Budapestre jöttünk, Sándornak sikerült valahogy megvásárolnia a házat a nagynénémtől, mivel ő zsidó volt, Sándor pedig nem, és így megmentettük a házat abban az időszakban [Amikor a zsidóktól többek között a lakásaikat is elvették. -- A szerk.]. A Szálasi érában Sándor egyik unokatestvére tagja volt Szálasi pártjának [a Nyilaskeresztes Pártnak]. Egyszer majdnem elvittek engem koncentrációs táborba, de Sándor unokatestvére senkinek nem engedte, hogy bejöjjön a házunkba. Nagyon jó ember volt.

Egy légiriadó alatt szültem. Mindenhonnan robbanások és csattanások hallatszottak, a fiam meg felsírt, és én olyan boldog voltam. Közvetlenül az előtt, hogy megszülettem a fiamat, Sándor azt hallotta, hogy azokat a zsidó nőket is koncentrációs táborba viszik, akiknek a férje nem zsidó. Ezért azonnal elvitt egy budapesti kórház pincéjébe, ahol két hosszú hetet töltöttem. Ez után a két hét után leköltöztünk a saját házunk pincéjébe, és ott is maradtunk, amíg a szovjet csapatok be nem jöttek Budapestre, 1944-45 telén. Volt ennivalónk, mert Sándor mindenre időben gondolt. Csak néha ment ki egy fehér lepedőbe burkolva, és hozott kintről egy kis havat, hogy legyen vizünk. Így éltem túl a háborút annak a háznak a pincéjében rejtőzve. És közvetlenül budapesti tartózkodásunk vége előtt Esztert is sikerült magunkhoz venni.

Az utca túloldalán volt egy hely, ahol az oroszok összejöttek. Jól kijöttünk velük, le is fordítottuk, amit a magyaroknak mondtak. A férjem fogorvosként dolgozott akkoriban. Egyszer segített egy magas rangú orosz katonának a fogával. Az nagyon hálás volt Sándornak, és rengeteg ételt kaptunk az oroszoktól. Mielőtt ez a férfi elhagyta Budapestet, megkérdezte Sándort, van-e valami kívánsága. Sándor azt mondta, egyetlen kívánsága, hogy visszamehessen Zentára, ahol született. Adott mellénk két orosz katonát, hogy elkísérjenek Zentára, és így hagytuk el Budapestet, 1945-ben.